

המאור שבתורה

מעט מן האור דוהה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר הכ"מ חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כט' ניסן התשע"ו

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:08	20:00	י-ם
19:06	19:57	ת"א
19:08	20:00	ח"פה
19:06	19:58	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

רבי יוסף כנפו זצ"ל נולד במרוקו בשנת תקפ"ג. כתב ספרים רבים, גדושים במוסר ובריאת שמים בהם כלל רמזים וסודות התורה... רבי **יוסף אלמליח** זצ"ל היה מרבי מרוקו, וחבר ספר בשם "תוקפו של יוסף". בספר "דך נקני" רבי יוסף כנפו זצ"ל, מסופר על רבי יוסף אלמליח זצ"ל, כי **מרב חסידותו** וקדושתו, היו לו בגדים מיוחדים לכל שבת ושבת! לא זו בלבד, גם משקפיים מיוחדות היו לו בשבת קודש, וכל דבר שהשתמש בו ביום החול, לא השתמש בו בשבת.

ובערב שבת היה טובל במקווה, לובש את בגדיו **המיוחדים לשבת**, והיה מראהו בוהק זוהר מקדושת השבת עד שכמעט לא יכילים היו לראות את פני קודשו.

מנן רבינו **עובדיה יוסף** זצ"ל עורר על כך רבות. התריע וצעק הן בשיעוריו בכל אתר ואתר, הן בפסיקותיו ההלכתיות והן בדרכי המוסר וההשקפה. רבים מאד הם אלו שזכו לקבל את ברכתו של מנן, תוך כדי מילות עידוד ועצות מחכימות. אולם פעמים רבות נוכחנו לראות, איך שמרן היה **יוצא מגדרו** ומבטיח ישועות מעל דרך הטבע, **כשהוא מתנה** את הישועה בהתחזקות בענייני הקדושה והצניעות, וכאשר היו מקבלים על עצמם, לא נפל דבר אחד מדבריו ארצה.

כמו כן, היה מרן תולה ומשייך את סיבת צרותיהם של כלל ישראל, בכלל ובפרט, **לחוסר הצניעות** השוררת במחננו, המסלקת מאתנו את השכינה ואת השמירה מכל צד ואויב. [דרך המלך נלך]

בנקת העוני נמצא אושר אמיתי יותר מאשר בארמונות המלכים

אלו אשר לא הכירוהו היטב בעת אשר הראוהו מתהלך ברחוב היו בטוחים כי כעת חוזר רבי **יוסף ד"ן** זצ"ל מן השוק שכן שני שלי שוק כבדים ורשאי הוא בידי אגמם הסלים היו מלאים **בספרי קנלה** ובספרים אלו הגה ללא הפוגה ורק מעטים ויחיד סגולה היו מבחינים בו בשעת עסקו בתורת הנסתר ומהם אשר למדו עמו וראו את גדולתו ורוחו ידיעתו בנגלה ובנסתר.

היו זמנים אשר הבחינו בו היאך מכוון על פי כוננת רבנו **האר"ה הקדוש** ומייחד ייחודים נוראים כמו בזמן הדלקת נרות חנוכה או בהשתטחותו על קברי הצדיקים באותם זמנים הוא לא יכל להסתיר זאת ועם כל זאת בר היה הנסתר על הנגלה.

אין קיר חוצץ בפניו. כשנתיים קודם הסתלקותו נפטרה עליו זוגתו הצדקת הרבנית עליה השלום אשר היא היתה עזרתו בחיים **במסירות** ונתנה לו לעסוק בכל פעליו הרבים. הסתלקותה הוסיפה להחליש את הרב אולם בכל זאת המשיך הוא לקבל קהל ולברך אנשים וכן ללמד את התלמידים, וכמובן עבודתו את בורא המשיכה בדבקות ושמה.

מתכמי מרוקו ומגדוליה היה רבי **חיים בן עטר** זצ"ל שישב בעיר סאלי. ובשנת תק"ב עליה ירושלמה, ונפטר בה כעבור שנה ומחצה בט"ו בתמוז תק"ג והוא בן ארבעים ושבע שנים בלבד סיפרו המפורסם הוא "**אור החיים**" על התורה שרבים לומדים בו מידי שבת בשבת. מלבד זאת חיבר ספרי הלכה נוספים חשובים כמו ספר "פרי תואר" על שולחן ערוך חלק יורה דעה. חסידים מספרים, כי **הבעל שם טוב** זיע"א ששהה במזיבו' הרחוקה מירושלים אלפי מילים, הרגיש בפטירת בעל האור החיים הקדוש ואמר בצער כי כבה הנר המערבי. כותב רבי חיים בן עטר זצ"ל: אי אפשר שהעולם התקיים בלי שמירת השבת מאז בריאת העולם ועד היום. מאדם הראשון ועד היום, **אפילו לפני מתן תורה**, תמיד היה מי ששמר שבת. אלמלא כן - העולם לא היה מתקיים!

מושג הבושה שלנו הוא בזיון, היפוכו של הביזיון הוא הכבוד

אל תשפוט כל מי שניסה ונכשל, תשפוט מי שלא ניסה בכלל

רבי אליהו מני זצ"ל נולד בתמוז תקע"ח בבגד שבבבל לאביו רבי **סוליימן** זצ"ל. מספרים כי במשפחתו עבר מדור לדור ספר יוחסין עד דוד המלך. מפחד השכנים הנוכחים הסתרו ראשי בני המשפחה את מוצאם המיוחס וכינו עצמם מני ראשי תיבות "מן צר אישי". רבי אליהו למד תורה אצל רבי **עבדללאה סומך** בעל "זבחי זדק" שהעריך והוקיר את תלמידו עד מאוד, והשיא לו את אחותו. בשנת תרט"ז עלה רבי אליהו ארצה בעידודו של רעו וחברו רבי **יוסף חיים** בעל "בן איש חי" אף הוא מתלמידיו של רבי עבדללאה סומך. בשנת תרל"ח התיישב בחברון עיר האבות והתמנה לכהן כרבה. רבי אליהו מני זצ"ל כותב כי הסדר הנכון ביום שיש הוא כך: עד הצהריים להכין צרכי שבת, ומהצהריים - **ללמוד תורה** לקרוא פרשת השבוע ושיר השירים, כך יעשו כל המשפחה עד הדלקת נרות!

נקודה לתחשבה

בשעתו נפגשתי עם **ראש הממשלה** דאז מר מ.ב. וביקשתי שיגדיל את תקציב הישיבות. ענה לי ראש הממשלה "מדוע להגדיל? אני מציע שהממשלה תממן את כל תקציב הישיבות, כפי שהיא מחזיקה את האוניברסיטאות!" הופתעתי מהדברים **ושמחתי בלבי**. הבאתי את הבשורה לישיבת מועצת גדולי התורה. היו ששמחו איתי, והרעיפו על ראשי ברכות חמות.

והנה קם ראש הישיבה רבינו **הגרא"מ שך** זצ"ל פניו להבים והכריז: **"אני מתנגד להצעה**, והריני אומר: היו לא תהיה!" דבריו עוררו תדהמה בקרב הנוכחים והגרא"מ שך הסביר: "בדור שלפנינו באו עשירי יהודי רוסיה לפני החפץ חיים והציעו להקים קרן גדולה, שמרווחיה ניתן יהיה להחזיק את הישיבות הקדושות בהרחבה. הודה להם החפץ חיים אך השיב בשלילה על ההצעה. ונימק זאת בשלוש סיבות: **ראשית**, יש לתת לכל יהודי את האפשרות להיות שותף בהחזקת התורה. **שנית**, יותר משהיהודי נותן לגובה מטעם הישיבה, נותן הגובה ליהודי בעצם בואו של יהודי עטור בוקן ופיאות, ודיבוריו בוכות החזקת התורה וחשיבות לימודה משפיע לטובה על ביתו. **השלישית**, אל תבטחו בנדיבים! יתכן מצב שהקרן תאבד את נכסיה עקב השקעות כושלות ואז תעמודנה הישיבות בפני שוקת שבורה: ההמונים פסקו לתת והקרן ירדה לטמיון..."

סיים הגרא"מ שך: "כל הסיבות הללו שייכות גם לעניינינו. והעולה על כולן: מה אם תקום ממשלה שתציב תנאים, **שתדווש שיניים** בציון המקודש של הישיבות, והלא נצטוינו לברוח מן הנסיון! לכן אני שב ואומר: איני מסכים! היו לא תהיה!" כשסיים השתררה דממה, וההצעה ירדה מן הפרק...

הדבר החשוב ביותר בחינוך זה **אהבה**. אין דבר חשוב מזה. דבר נוסף: מהו חינוך? מה גורם לחינוך? חינוך נגדם כאשר שני חפצים קרובים נעים בחוסר תאום. ואיך מונעים חינוך? אפשרות **למניעת חינוך** היא על ידי משמנים את החפצים המתחככים. גם בין אנשים יש למנוע חינוך על ידי "שימון" וה"שימון" המונע חינוך בין אנשים היא אהבה - "על כל פשעים תכסה אהבה".

כשאתה לא מנסה להראות את חוכמתך - אתה מגלה את טיפשותם של אחרים

**ידע האדם
שכל ענייני העולם הזה
והניסיונות הם "מצרף"**

פעם ניסו גבאים לשכנע גביר מסוים, לתת כסף למוסדות תורה, אך הלה אמר כי קיבל על עצמו לתת כסף רק לענייני "ישוב ארץ ישראל". באו להיוועץ עם רבינו **הגרא"א שך זצ"ל** לשמוע ממנו סדר העדיפויות. אמר להם הרב שך: אמרו לגביר, שגם לשיטתו ועפ"י קבלתו, ראוי שייתן מכספו ליישבות. שכן רק **בני התורה** מקיימים את ארץ ישראל, כי בלימודם נותנים הם תוכן רוחני והצדקה לזכות קיומנו בארץ. וממילא הם הם הבונים את ארץ ישראל!

כל בני ליטא היו באים לשאול עצה ותושיה מהגאון רבי **חיים מוולוז'ין זצ"ל**. מנהגו היה בכל עת שנזקק אדם לעצתו, אם בעניין פרטי אם בעניין ציבורי, ראשית דבר, היה נותן עינו בסוגיה מסוגיית התלמוד ומשקיע עצמו בתלמודה, ורק אח"כ נפנה להשיב עצה נכונה כדעת תורה צרופה.

מספר עד ראה: פעם אחת בא אליו הפריץ של וולוז'ין, **כמנהגו להוועץ** בו בעסקיו. הכניסו רבי חיים לחדרו המיוחד שבישיבה. התלמיד המספר הציץ בעד חוד המנעול, והנה נגלה לו מחזה מרתק ומרשים: הפריץ יושב על מול רבי חיים ומרצה בפניו על בעיותיו ומצוקותיו, ואילו רבי חיים נתמך בידו על השלחן ושומע את הדברים, אולם פניו מעידים בו שדעתו נתונה גם **לדבר אחר**. משיים הפריץ לפרוק את לבו, קרא רבי חיים לאחד התלמידים וביקשו להביא לו גמרא בכורות פתח ועייין בה, אחר סגרה ופנה שוב אל הפריץ, להשיבו תשובת חכם, ולהשיאו עצה לשאלתו.

תדהמה השתררה בקרב מתפללי בית הכנסת והאורחים הרבים שהתכנסו לשבת עליה לתורה. כאשר קראו לחתן לעלות לתורה, החל הרה"ק רבי **יחזקאל משינא זיע"א** לדפוק בכף ידו על השלחן, ואף השמיע דיבורים שונים, ולא הפסיק עד שסיים החתן את ברכות התורה. רק לאחר זמן רב הצליחו הסקרנים **לגלות את הסוד** מפי החתן.

הלה לא ידע היטב לברך, והתבייש לעשות זאת במעמד הקהל. הלך אל הרבי וסיפר לפניו את צרתו. "אל תדאג", הרגישו הרבי, "אני אדאג שלא תתבייש"...
ואכן, איש לא שמע את קולו של החתן בעת הברכה... צריך לעשות כל מה שאפשר כדי **לכבד את הוולת** ולמנוע ממנו כלימה.

ארבע יסודות ושלוש דרגות גוף האדם כלול מארבע היסודות – אש, רוח, מים, עפר, ואילו **נשמת האדם** כלולה משלוש דרגות – נפש, רוח, נשמה.

כנגד השבעה האלה **נתקנה** ספירת 'שבע שבתות', לטהר את האדם בגופו ובנשמתו.

מקור הרע הוא במידת הגאווה ותאוות הכבוד

קיסלשטרייבן, הונגריה, יום הכיפורים **תשי"ד** דווקא ביום הכיפורים הכפילו הרשעים את מכסת העבודה שלנו, שהיתה לאטום ולכסות בונקרים.

אנו מילאנו את תפקיד הסוסים בסחיבת החומרים בעגלות. למרות שהיה זה **ניסיון קשה** מנשוא, לעבוד שעות רבות בעבודת פרך ממש מבלי לטעום מאומה, היתה אצל כולם ללא יוצא מן הכלל, מוונחת פרוסת הלחם בכיס, ואיש לא אכל, עד אשר נראו שלושה כוכבים ברקיע השמים.

כל העלונים: hamaor.net

לעולם אל תאמר את האמת לאנשים שלא ראוים לה

"משולח ננוה"
דברי תורה מפי: ראש מוסדות "אור החיים" הרה"ג **ראובן אלבו** שליט"א.

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר 'ועמך כלם יצדיקים לעולם יירשו ארץ נצח משעני מעשה ידי להתפאר' (סנהדרין פ"א, מ"א).

יש להתבונן, מדוע חז"ל לקחו את המשנה בסוף מסכת סנהדרין והכניסוה לתחילת פרקי אבות, ועוד, הרי יש המשך למשנה "ואלו שאין להם חלק לעולם הבא..." ומדוע לא העתיקו גם את החלק הזה?

אלא, יש אנשים שכשאומרים להם לבוא ולתת חסד למוסדות המופלאה של התורה הקדושה, להמשיך את דרך אבותינו של "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים..." (אבות א, א), הם אומרים שזה לא שייך אליהם, להם כבר אין חלק בתורה כיון שהם עברו הרבה עבירות ואין להם עוד סיכוי לחזור.

לכן באו חז"ל והדגישו שזו טעות, "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", לכל אחד יש עדיין חלק ומקום, עליו רק לבוא ולקחת את חלקו.

לפני כארבעים שנה, לערך, **מרן זצוק"ל** היה מוסר ביום שבת שיעור בבית הכנסת בנורכוב שבירושלים, ובעניינות הרבים ליד בית הכנסת היו הנערים משחקים בכדור ומעשנים סיגריות ועושים רעש גדול. פעם אחת בדרכי לשיעור ראיתי נער צעיר בגיל המש עשרה שנה בערך יושב וצופה במשחק, נישתי אליו ושאלתי אם הוא מעוניין לבוא ולשמוע שיעור תורה, השיב לי הנער שיש לו קשיי הבנה והוא לא יבין כלום, כבר מכיתה ד' סילקו אותו מבית הספר, ואין לו שום סיכוי. השבתי לו שאם הוא יתאמץ וילמוד את התורה,

הוא יקבל שכל ויבין הכל, ברוך ה' הוא השתכנע ונכנס לשיעור. לאחר מכן הוא הגיע לישיבה ולאט לאט לימדתי אותו להניח תפילין וללמוד גמרא, במשך שלוש שנים הוא היה בשיעור א', ופעמים רבות הר"מ שלו פנה אליי בתחינה "הרב אלבו, תפטור אותי ממנו, בבקשה, אני חוזר לו על כל דבר שלוש פעם והוא לא מבין, אני כבר לא יכול". אמרתי לרב "לא נורא, נתאמץ עוד קצת, יש לו רצון טוב, הוא יצליח בסוף, בסוף הוא יקלוט ויהפוך לתלמיד חכם".

היום אותו תלמיד בקי עיצוב בהלכה, דיין ומורה הנוראה בישראל, כל שו"ת יביע אומר מונח על כף ידו ופונים אליו בשאלות דחופות מכל רחבי העולם. ללמדך שלכל אחד יש חלק בתורתנו הקדושה, עלינו רק לפתח ולשבח אותו.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

בעל שואל את אשתו הטרייה: היית מתחנתת אתי אילוולא הוריש לי אבי הון גדול שכזה?
האשה: בעלי, הייתי מתחנתת איתך **ולא חשוב מי השאיר לך את ההון הזה!**

מסופר על רבי **אלעזר בן הורקנוס** שהלך בשוק ועבר ליד בית, ובאותה שעה הייתה אשה מכבדת את הבית. היא אספה את האשפה והשליכה לרחוב ורבי אלעזר שעבר בידיוק שם סגף את האשפה על ראשו. רבי אלעזר **לא כעס** ולא התרעם ואמר: "דומה אני כי חבריי שריחקוני מעתה יקרבוני". דתיב "מאשפות ירים אביון". ויתבונן האדם שעל כל עלבון מעבירין ממנו על כל פשעיו. וכן אומר האר"ע הקדוש שבכל התשובות שבעולם המעולה שכולם היא **סלת העלבונו**, החזירופים, הגירופים והוא מועיל יותר מכל מלקויות וסגופים.

רשימת תפוצה info@hamaor.net

העילוי הצעיר היה כה שקוע בלימודו, עד שאביו, הגאון רבי **אריה צבי זצ"ל**, נזק לבקש מבחור מבוגר יותר שידאג כי בנו יאכל וישמה כפי הצורך... מרב התמדתו ושקדנותו שכח הגר"נ לעסוק בענייני עולם הזה, והיה צורך להשיגו עליו. הדבר הטריד את מנוחתו של אביו, ובמכתב ששיגר באותה עת לאחיו, הרב **יחזקאל פראצוביץ זצ"ל** שהתגורר בירושלים, הוא הוא קובל על בנו הצעיר, כי על אף שהוא רווה ממנו נחת, הרי "דבר אחד קשה לי. הוא מניח את צורכי גופו, אינו דואג לצרכיו וכולו שקוע בתורה".

לעת זקנותו כאשר חלה הגר"נ, סיפר לאחד ממקורביו: "בעת שלמדתי בישיבה בוויילנא הגיע לשם פעם רבן של ישראל, מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל, שכבר היה אז זקן מופלג כולם חשו לקבל את פניו ולבקש ממנו ברכה, אך אני, משום מה, נשארתי ללמוד....." הגר"נ הוסיף בכאב: "אילו הייתי מבקש ברכה, יתכן כי היום לא הייתי חולה. כשם שעמיתו לספסל הלימודים הגאון רבי **ראובן פ"י זצ"ל** קיבל ברכה מה"חפץ חיים", יכולתי גם אני לקבל."

לעילוי נשמת: שרון בן זהבה, ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ותיב, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לולו, פנחס אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוניס, יעקב בן טטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן חוורה, אלעזר בן רינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

עני בא אצל קרוב עשיר לבקש מאתו עזרה. מתחילה לא נענה לו העשיר, ולסוף, כשראה שהאורח קבע לו דירה בביתו, נתן לו מה שביקש ואמר לו: מעכשיו אל תבוא אלי, אלא אם תהיה שמחה בביתי. הסכים העני, נטל מה שנתנו לו – ויצא. לא היו שעות מועטות – חזר ובא. כעס העשיר: לא אמרתי לך, שלא תבוא אלי, אלא אם תהיה שמחה בביתי?
החזיר לו העני: בדרך נמלכתי ואמרתי: ודאי שמחה רבה היא בביתך **שנפטרת הימני, ועל שמחה זו באתי.**

הצדיק יודע כיצד להפוך רוגז ושנאה לאהבה ורצון